СВОБОДА — SVOBODA

—УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. No. 5. Jersey City, N. J., Thursday, January 8, 1925. VOL. XXXIII. Ч. 5. Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 8. січня, 1925. THREE CENTS

Кулидж програв перше голосованнє над почтовим законом

ВАШИНГТОН, 5. січня. — Сенат відкинув нині внесенне прихильників президента Кулиджа, щоби відослати почтовий законопроект до комісії.

Ся невдача прихильників адміністрації показує, що само голосованне над самим законом про підвишку пенсії почтовим урядовцям не піде так легко як думав уряд.

Уряд мимо сього сподіється, що в сенаті не найдеться тільки ворогів уряду щоби ухвалити уневажнене вета президента.

ПЕРЕМІНА В УРЯДІ.

ВАШИНГТОН, 5. січня. — З огляду на резиґнацію Джосефа Мекени, члена Найвисшого Суду Злучених Держав, президент іменував на його місце свого ґенерального прокуратора (міністра судівництва) Гарлена Стовна. Сю нову номінацію вже й предложено сенатови до потвердження.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО ФАРМЕРСЬКІ ПОТРЕБИ.

ВАШИНГТОН, 5. січня. — Президент Кулидж виступив тут перед конвенцією фармерських збутових орґанізацій з промовою про пропоновану урядом фармерську корпорацію.

Кулидж промовляв за сею корпорацією, хоча признавав, що вона не зможе розвязати всіх клопотів фармерів.

ПІВ МІЛІЯРДА ДОЛЯРІВ ВИДАНО НА АВІЯТИКУ.

ВАШИНГТОН, 5. січня. — Після обчислення уряду, предложеного конґресови, уряд видав від кінця війни на розвій летництва суму 433 міліони долярів.

Декотрі сенатори квестіонують (сумніваються в правдивість) сі числа та домагається докладнійшого обрахунку.

СЛІДСТВО НАД ЗНУЩАННЯМИ В ТЮРМІ.

ДЕНВЕР, Колорадо, 5. січня. — Стейтова цивільна комісія веде далі слідство над знущаннями над вязниками, яких мав допускатися начальник тюрми Тайнен.

Свідки говорять під присягою про тяжкі побої, яких допускався Тайнен. Один свідок зізнав, що одного вязника побито так, що він збожеволів. Тайнен не приходить до уряду...

ЩЕ ЧВЕРТЬ МІЛІОНА НА БОРОТЬБУ ПРОТИ ЩУРІВ.

ВАШИНГТОН, 5. січня. — Уряд зажадав знова 275,000 долярів на боротьбу проти корабельних щурів, котрі розносять холеру.

Головний лікар федерального уряду каже, що він боїться вибуху сеї недуги в Ню Орлінсі та Каліфорнії.

ДЕМОКРАТИ НЕ РОБИЛИ НІЯКИХ ВИБОРЧИХ УМОВ.

ВАШИНГТОН, 5. січня. — В сенаті прийшло до острої дискусії межи демократами та републиканцями за вибори. Републиканці закидали демократам союз з радикальними елементами, а сенатор Волш перечив сьому.

АГЕНТ УРЯДУ ПЕРЕД СУДОМ.

НЮ ЙОРК, 5. січня. — Нині почалася тут росправа проти Ґастона Мінса, бувшого тайного агента федерального уряду, за нарушенне прогибіцийного закона. Мінс не явився на суді, виправдуючися недугою. Суд приказав доставити його до судової салі силою.

ДЛЯ ДОСВІДУ З НЕДУГАМИ РОСТИН.

НЮ ЙОРК, 5. січня. — Колумбійський університет в сьому місті отворив катедру ростинних недуг.

Професор Треліз, котрий е першим професором сеї катедри, має повести широкі розсліди над причинами недуг у ростин. Він каже, що сі недуги треба також докладно прослідити, як прослідҗується недуги у людини.

Він каже, що ботанічний город в Ню Йорку потребує на належите переведенне сего задуманого діла випосаження в сумі 7 міліонів долярів.

ПРОПОВІДНИК ПОЧИНАЄ ДОСМЕРТНУ ВЯЗНИЦЮ.

МАВНТ ВЕРНОН, Илинойс, 5. січня. — Лоренс Гайт, методиський проповідник, котрого засуджено за вбиття своеї жінки на досмертну вязницю, програв апеляцію до висшого суду, та нині почав відсиджувати свою кару.

Рівночасно його любка, пані Свитин, котра в змові з Гайтом стратила свого чоловіка, почала відсиджувати свою 35-літну кару.

СУДДЯ ХОЧЕ БІЛЬШЕ ПОЛІЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 5. січня. — Отвираючи засіданне стейтового суду, суддя Отто Розальський говорив, що Ню Йорк має за мало поліції. На думку судді, поліцією можна вилічити суспільність від злочинів.

ЦІКАВІ ЗМАГАННЯ.

НЮ ЙОРК, 5. січня. — З Риму наспіла вістка, що італійський професор Дурсо написав на почтовій карточці цілу історію Чорногори в 11,000 словах та проголошує себе найбільшим на весь світ „дрібно-писом". Проти сього виступив місцевий студент Колумбійського університету, Тейлор, котрий каже, що він потрафить написати 600 слів на почтовій марці.

ПРИЇЗД КАРОЛІ ДО АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК, 5. січня. — Завтра приїзджає сюди на кораблі Президент Рурвелт граф М. Каролі, президент упавшої мадярської републики.

СТРАЙК СТУДЕНТІВ.

ВИНДСОР ЛАКС, Конетикат, 5. січня. — Студенти висшої школи в сьому місті вийшли на страйк, щоби запротестувати проти викинення професора Джексона.

Сьогорічна коляда для Рідної Школи в старому краю.

КОЖДА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА, КОЖДА ЦЕРКВА, КОЖДЕ ТОВАРИСТВО, БРАТСТВО, СЕСТРИЦТВО, СПІЛКА, БИЗНЕС І Т. Д. ПОВИННІ ЗЛОЖИТИ ВІД СЕБЕ ЛЕПТУ НА РІДНУ ШКОЛУ.

КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДЯНИН І УКРАЇНСЬКА ГРОМАДЯНКА, БЕЗ УСЯКОЇ РІЖНИЦІ, ПОВИННІ ЖЕРТВУВАТИ ВІД СЕБЕ, ПО СВОЇМ СИЛАМ, ЖЕРТВУ НА ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ПРОТИ НЕВОЛІ, ЯКУ НА НЕЇ НАКЛАДАЮТЬ ХВИЛЕВІ ПОЛЬСЬКІ ОКУПАНТИ.

НІХТО З УКРАЇНЦІВ НЕ ПОВИНЕН ВІДТЯГНУТИСЬ ВІД ТОГО ЗАГАЛЬНО-НАРОДНЬОГО ОБОВЯЗКУ.

ЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ ЧЕРЕЗ ОБЄДНАННЄ НА АДРЕСУ:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

ТРАГІЧНИЙ КОНЕЦЬ ЖАРТУ.

Стемфорд, Конетикат, 5. січня. — Родні Кайс, 12-літний хлопчина, та Джан Кейс, його 16-літний брат, бавився в при- Старший брат змірив до молодшого револьвером, та приказав йому підняти руки в гору. Хлопчина посміхнувся й не хо- сутности матери в рабунок тів се зробити. Брат потягнув за курок, револьвер вистрілив, і хлопець повалився на землю. Він вправді встав затягнувся на ліжко, заручував матери, що йому нічого не бракує, але помер заким наспів лікар. Брат не знав, що револьвер був набитий. Його арештовано.

ШТУЧНІ ГОЛОСНИЦІ

Ню Йорк, 5. січня. — В шпитали Вандербилта роблено проби зі штучними голосницями. Люди, які не мали голосниці через те не могли говорити, промовили в перше при помочи машинки вложеної в їх горло.

Подібні проби роблено зі штучними ухами. Глухі теж почули при помочи машинок, які побудовані на подібній основі, що телефон.

СЕМИКРАТНИЙ УБИЙНИК.

На днях принесли німецькі часописи вістку, про страшне кількакратне убийство, якого допустився директор одної з фірм в Гаґені. Анґерштайн, щоб затерти сліди своїх мальверзацій. Першою жертвою була жінка Анґерштайна, відтак теща, а нарешті жінки сестра, яку Анґерштайн пробив ножем в хвилі, коли вона вернула з прогульки. Слідуючого дня ранком вбив Анґерштайн сокирою бухальтера і одного з урядників. Того самого дня в такий же спосіб убив Анґерштайн огородника і його сина. Зразу не признавався, але коли побачив, що справа не дасться укрити, признався до осьмикратного убийства.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ПРОМЕТЕЙ".

Після розвалу української національної капелі та виїзду до Америки хору О. Кошиця із співаків бувшої капелі утворились закордоном ріжні хорові орґанізації, що робили концертове турне по Франції, Бельгії, Німеччині Еспанії і т. д. Більш сталою хоровою орґанізацією є хор під назвою „Прометей", заснований ще в 1921 Директором хору є О. Курчинський, а дириґентом після Кириченка й А. Чехівського є нині Олекса Чехівський. Хор сей підписав з 16. жовтня, 1924 контракт на пяти місячне турне по Франції з імпресаріош Корнеем. Який успіх має наша пісня, свідчить те, що є такі міста, де на протязі 2-ох років, перебували по 5 до 6 раз українські хори і завсіди з добрим матеріяльним успіхом.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

UKRAINIAN BUILDING AND LOAN ASSOCIATION

(Укр. Будівельно-Позичкове Т-во) повідомляє своїх членів, що з причини Різдва Христового, РІЧНИЙ МІТИНҐ місто в середу, 7-го січня, відбудесь В ЧЕТВЕР, 8-го СІЧНЯ, 1925, в Укр. Нар. Домі, 367 St. Paul's Ave., о 7-ій годині вечером. На мітинґу відбудесь вибір уряду на рік 1925. Буде також справоздання старого уряду, тож кождий член повинен прийти і довідатися, кілько вартують його шери тепер і взагалі який був заробок. А вже є заробок і то досить гарний. Проситься членів не легковажити сеї справи, а прибути всі як один. На мітинґу буде стейтовий контрольор, котрий пояснить обширнійше значінне нашого товариства і користи, які воно дає. Тому проситься і не-членів прибути на сей мітинґ і познакомитись близше зі справами нашого Товариства.

ЗА ЗАРЯД:

С. Гладкий, предс.; І. Гусар, касієр; І. Підгорецький, секр.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ НА УКРАЇНІ.

На підприємствах Юзівського району перед кінцем падолиста застрайкували робітники. Страйкувало 49 підприємств із загального числа 56. Робітники домагалися головним чином акуратного виплату платні.

На повітовій конференції профспілок, яка відбулася у верхнедніпровську, ухвалено резолюцію, в якій вимагається, щоби увільнено було з вязниці 39 членів завкомів, арештованих нібито за орґанізацію страйків.

На онеччині розташовано кінні відділи й панцирники, бо побоюються, що звільнені з копалень робітники дадуть себе спровокувати на виступи проти совітської власти...

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

КАЛЄНДАР

У. Н. СОЮЗА

НА РІК 1925

ЦІНА - - - - 50 ЦНТ.

КАЛЄНДАР ТОВ. ПРОСВІТИ ЗІ ЛЬВОВА - - - - 75 Ц.

СТІННИЙ КАЛЄНДАР . . . 30 Ц.
(З портретом Ів. Франка, Драгоманова і з памятником Богдана Хмельницького у Київі, з українськими вишивками).

ЗАМОВЛЕНЯ СЛАТИ ДО:

SVOBODA
83 GRAND STREET,
JERSEY CITY, N. J.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ

ПІД НОТАМИ

ЦІНА 50 ЦНТ.

Можна набути в „СВОБОДІ",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

РОЗСТРІЛИ НА УКРАЇНІ.

Найвищий суд УСРР розглянув касаційну скаргу Нечсгізьких повстанців Бичка, Клименка, Верчик ата Гавриленка засудженим харківським Губсудом до розстрілу. Трьом останнім розстріл замінено десятилітною вязницею, а присуд смерти на отамана Бичка затверджено.

Той самий найвищий суд затвердив вирок смерти, винесений донецьким губсудом двом грабіжникам — Гринєвичеві та Селихову.

Харківський Губсуд розглянув справу „Ново-Водолазької банди". Отамана Семенка засуджено за „політичний бандитизм" до розстрілу пятьох инших учасників — до вязниці на час від 4 до 8 років.

У Харкові розстріляно отамана повстанчого загону Сдрішка-Шевича й трох його товаришів. Загін оперував у сумськім повіті з 1921 р., до червня 1924 р. провадячи боротьбу з комуністами.

Винницький губсуд засудив б. старшину Левицького до розстрілу й пятьох инших обжалованих довязниці — „за шпіонаж на користь Румунії".

ДРАМИ ВИННИЧЕНКА НА ІТАЛІЙСЬКИЙ СЦЕНІ.

Недавно в Римі в одному з кращих театрів виставлено в італійській мові драму нашого письменника В. Винниченка „Брехня". З ґазет довідуємось, що песа мала серйозний і великий успіх.

Песа „Брехня" в найблизшому часі має йти на сцені в Ґенуї, Мілані, Неаполі і інших містах. Як довідуємося з певних жерел на черзі стоїть постанов ка інших пес В. Винниченка в Італії.

ВІДРУБАВ ЖІНЦІ ГОЛОВУ.

Мозес Менкен, різник мешкаючий на Замарстинові у Львові, прийшов оноді до дому і почав сварку з жінкою. Підчас сварки добув Менкен ножа і відрубав жінці голову. Налякавшися свого вчинку, Менкен хотів втекти, але окружений товпою, яка приняла грізну поставу, мусів піддатися поліції.

НЕЩАСНИЙ ОСТРОВ.

В наслідок нового землетрусу на острові Джаві зникло з поверхні острова місточко Наґтволярадо, при чому згинуло 70 осіб.

УКРАЇНСЬКА СЕЛОСПІЛКА В ПРАЗІ.

Головний Комітет Укр. Селоспілка постановив в найблизшому часі влаштувати в „Українській Хаті" низку науково-популярних лекцій на ріжні теми. Для викладів запрошено професорів з українських високих шкіл. Вступ на лекції для всіх вільний.

Муссоліні розвязує орґанізацію ветеранів під проводом ґенерала Ґарібальдія.

РИМ, 5. січня. — Диктатор Італії Беніто Муссоліні рішився нині на крайний крок в боротьбі з наймогутнійшим своїм противником, ґенералом Ґарібальді, і його орґанізацією ветеранів світової війни.

Він сьогодня розвязав сю орґанізацію, чим ще більше огірчив її членів проти себе і свого режіму.

ВСІ МІНІСТРИ ПОКИДАЮТЬ МУССОЛІНІЯ.

РИМ, 5. січня. — Всі міністри кабінету Муссолінія покинули його.

Премієр покликав нових членів споміж фашістів до свого кабінету і склав його наново.

КРОВАВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ІТАЛІЇ

ЛОНДОН, 5. січня. — Тутешня преса подає приватні депеші з Італії, які повідомляють, що в більших містах Італії були вчера і нині крoff демонстрації, в яких брали участь фашісти і їх противники. В бійках убито трое осіб і богато ранено.

ЛОЙД ДЖОРЖ ПРОТИ МУССОЛІНІЯ.

ЛОНДОН, 5. січня. — Нині промовляв тут на зібранню бувший президент Лойд Джордж про ситуацію в Італії.

Він сказав, що фашісти під проводом Муссолінія завели в Італії неволю і розбишацтво, якого не зазнала Італія від часу пановання короля Бомби.

Надією Італії, казав він, лібералізм. Коли ліберали прийдуть до власти, то на його думку устане фашістське розбишацтво і соціялістичний хаос.

АЛІЯНТСЬКА НОТА.

БЕРЛІН, 5. січня. — Аліянтські амбасадори передали нині ноту у справі опорожнення міста Кельну німецькому правительству.

НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

БЕРЛІН, 5. січня. — Нині зібрався на сесію новий німецький парлямент.

На лавках міністрів не було нікого, бо члени кабінету розуміли, що зложивши заяву про уступленне, вони не повинні висуватись на фронт перед законодатним тілом, яке має вирішити про новий міністерський кабінет.

Проводив сесією соціялістичний посол Блок, котрий має 79 літ.

Вибір президента парляменту відкладено на пізнійше.

Комуністичні посли, як звичайно, счинили нині в парляменті галас, але се не зробило жадного враження.

СКЛАД НОВОГО НІМЕЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

БЕРЛІН, 5. січня. — Склад нового німецького парляменту такий:

Соціялістів:	131
Клерикалів	69
Народників	51
Комуністів	45
Демократів	32
З економічного союза	21
Баварських народників	19
Фашістів	14
Разом	493

МОНАРХІСТИ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. 5. січня. — Німецькі монархісти, а зокрема члени династії Гогенцоллерів і Віттельсбахів, зачали аґітацію за привернением монархії в Німеччині. Вони заявляються за згодою між сими обома династіями, яка, кажуть, доведе до привернення королівських престолів у 18 стейтах Німеччини.

БОЛЬШЕВИКИ ХОТЯТЬ РОЗДАВАТИ КОНЦЕСІЇ КАПІТАЛІСТАМ.

МОСКВА, 5. січня. — Большевицький уряд повідомляє, що постановив сього року давати заграничним капіталістам більше концесій аніж досі.

(Большевики роздають концесії в копальнях нафти, золота, плятини, зеліза і всякі інші кождому заграничному капіталістови, котрий лише хоче їх приняти. Вони дають ті концесії майже задурно, бо знають, що і так їх царство коротке, але капіталісти мимо принадних умов не дуже спішаться брати ті концесії власне тому, що те царство коротке. Але всетаки большевики себе самих побили, бо казали, що відберуть добро в Росії від капіталістів, а віддадуть робучому народови, а тепер відбирають його в робучого народу і роздають на всі боки майже даром чужинецьким капіталістам).

СУДЯТЬ ТРОЦЬКОГО.

МОСКВА, 4. січня. — Російська комуністична партія (Р. К. П.) видала обіжник до всіх своїх відділів із запитом, що робити, щоб набудуче не було такого розбиття, яке недавно викликав Троцький.

Кажуть, що се плян, щоб Троцького викинути з партії.

ТРОЦЬКИЙ ПІД МОСКВОЮ.

МОСКВА, 4. січня. — Леон Троцький тепер живе в селі Архангельское, під Москвою, де помер Ленін. Там він пише свою оборону. Відтак виїде на полудень для відпочинку.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинoке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

О шкуру живого медведя.

Польська соціяльна демократія (П. П. С.) веде наради з російськими соціяльними демократами. Предмет нарад і їх вислід покищо незвісний. Може й не довідаемось про се так скоро, а як довідаемось, то певно не про те, що було властивою цілию нарад.

Можна тільки догадуватись, що „товариші" ведуть торги за шкуру живого медведя, котрий покищо ходить собі безпечно по лісі і лишае за собою кріваві сліди.

І польські і російські соціяльні демократи, ті останні особливо на еміґрації, великі вороги большевиків. І не дивно. Соціялісти мали храп до спадку по цараті, а большевики весь цей крам для себе загорнули. Треба від них відібрати.

З того, що до нарад не запрошено українських соціялістичних демократів, можна догадуватись, що вони там були не потрібні. Крім большевицької шкури можуть ділити там і нашу, українську, — без нас. Нас там непотрібно. Нам навіть і дивуватись нема що. Чи раз то королі польські ділили з московськими царями українські землі поміж себе. Тепер нема королів і царів, треба соціялістам тую роботу дальше робити, бо Україна все таки на гадку одних і других мусить бути поділена. Неподілена Україна і для Поляків і для Москалів небезпечна.

У нас е ще такі легковіри, що від соціялістів сподіваються більшої справедливости більшого розуму в розвязці українського питання ніж його показали праві польські і російські кола. Це самодурство. Пригадаемо, як то давнійше російські революціонери казали до наших: „Не висувайте вашого національного питання, бо це не поступово. Впаде царат, то всі народи тимсамим здобудуть собі волю".

Впав царат і бачили ми, як виглядала та наша українська воля.

Так само бачимо, як наших людських і національних прав боронять польські соціялісти. Вони не ліпші від ендеків, тільки небезпечнійші, бо беруть наших „товаришів" на вудочку партійної солідарности.

Тому то еднанне російських і польських соціялістів нічого доброго не віщуе українському народови. Над нашим добром вони не радили, — це певно!

С-нь.

МАЛЕНЬКІ ЗАПИТАННЯ

ХТО ПЕРЕПИРАЕ ПЕТРОВСЬКОГО?

Як відомо, голова ВУЦВК-ку Петровський не знае української мови.

Не знае її також голова раднаркому Чубарь. Не знають її також инщі вищі достойники совітські на Україні. Крім небогатьох, що відограють другорядну ролю й служать за попихачів.

Але Петровський хоче бути популярним. Він називае себе „всеукраїнським старостою", як Калінін називае себе „старостою всеросійським". І він пише статті для харківських „Вістей", як Калінін для московських „Ізвестій".

Очевидна річ, що хтось йому ті статті мусить перекладати. З „державної" мови на мову „місцеву".

Та не мае щастя „всеукраїнський староста" з перекладачем. Його статті не перекладаються, а „перепираються" на українську мову.

Стою чергову статтю Петровський написав про „Сільнараду і завдання партії на селі". Стаття може й вийшла б нічого собі, але її так „переперто", що аж жаль бере.

„Загальна активність на селі зростае, через це куркулі зараз починають зводити голос"...

Зводити голос? Можна зводити з розуму, з світу, з хазяйства, можна зводити на гору, можна зводити голову, очі, руки — але голос? Ні, так Українець не скаже.

Або далі:

„Такі непридатні товариші не зуміють зробити впливу на селяньство"...

Зробити впливу? Зробити можна враженне, а вплив можна мати, але зробити вплив — ні, так люде не кажуть, це нісетниця.

Хто ж це так зле „перепирае" Петровського? Невже „самостійна" совітська Україна не заслужила бодай того, щоб її „староста" мав порядного перекладача на „місцеву" мову?

АДРЕСА ОБЄДНАННЯ:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Туди посилайте свій народній податок!

Посилайте негайно, і питайте всіх знакомих Українців, чи сповнили вже свій обовязок, чи заплатили національний [illegible]

Дмовський про загарбанне Східної Галичини.

Вшехпольський провідник і учитель Роман Дмовський, від довшого часу вихвалюеться в львівському вшехпольському дневнику „Слові Польському", як то він будував Польщу. Та се для нас байдуже. Цікаве натомісць, як він представляе справу польсько-української війни.

Він про події в 1918 р. пише в „Слові Польському" (ч. 279, 280 і 282) дослівно так:

> Робота, щоби відірвати Східну Галичину від Польщі, (так, як би Сх. Галичина в 1918 р. належала до Польщі!), ішла в Злучених Державах, в Анґлії, а навіть у Франції, а до того дуже ревно працювали в тому напрямі Чехи. З хвилею, коли Найвисшу Раду опанував Лойд Джордж і коли він східно-галицьку справу злучив зі східно галицькою нафтою, небезпека зросла дуже. Польське становище ослаблювало дуже те, що ми, (Поляки) вели війну з Українцями. Правда,що „геройська оборона" Львова, яку ми (Поляки) вели через довгий час власними силами(?!), при невтральному становищі варшавського уряду(?!), доказувала, що та Східна Галичина не е знов так цілковито українською землею, коли місцеві Поляки(?!) можуть витримати війну з Українцями. Тому продовжуванне війвійни не менше промовляло остаточно на нашу (польську) користь. Дозволяло воно додумуватись, що або Українці представлять так велику і так добре зорґанізовану силу, що Польща, яко цілість не може собі порадити з ними, або, що для значної части Поляків вислід тої війни байдужний, що їм зовсім не залежить на тому, аби Східна Галичина належала до них... Не трудно було предвидіти, що доля Східної Галичини залежить передівсім від висліду війни, що наших прав(?!) до тої землі будемо могти боронити остільки, оскільки будемо її дійсно посідати, оскільки буде знаходитися в наших руках...
>
> Анґлійський премієр Лойд Джордж опирав свої вигляди на некорисному для нас ході війни. Врешті Львів дістав трохи помочі. Початок зробив один з познанських полків, який на просьбу Падеревського поспішив до Східної Галичини. Врешті офіціяльна польська армія взяла у війні участь. Деякі політики на заході стали непокоїтись. В тому то часі вже по версальськім договорі, почався переїзд польської армії до Польщі, не через Данціґ бо тому рішучо опиралася Анґлія, але сушею через Німеччину. Боялись, щоби та армія не пішла „успокоїти" Східну Галичину, Вилсон виміґ на Падеревськім приреченне, що не ужиеться її до боротьби з Українцями... Та армія в числі 7дивізій, добреозброених її заосмотрена, сталася великою військовою помочю для нашої (польської) молодої держави. І не вважаючи нате, що наші війска (польські) були заняті війною на большевицькому фронті, наше (польське) положенне у Східній Галичині стало скоро поправлятися...
>
> Але не минуло се уваги анґлійського премієра. Був він добре поінформований про хід війни. Постановив за всяку ціну ратувати українську армію від остаточної катастрофи. На Найвисшій Раді установив він комісію під проводом полуднево - африканського делеґата, ґенерала Боти, для переведення розему між Польщею і Українцями.

Дальше пише Дмовський, як то він поставлявся супроти тої комісії, мовляв: Не дасьте нам Східної Галичини, то ми заберемо її війною. Але про це Найвища Рада й не хотіла чути, тому предложила зі своеї сторони демаркаційну лінію у виді букви „S" полишаючи Львів по стороні Польщі, а Дрогобич і Борислав по українській стороні. На се не згодилася польська делеґація, мовляв: Колиб ми приняли ту демаркаційну лінію, то завтра малиб ми (Поляки) війну на тій самій лінії, але вже не з Українцями, тільки з большевиками. Тоді Анґлія загрозила, що не дасть Польщі Поморя, яке їй признавав версайський договір.

Вкінці Дмовський пише так:

> Тим разом не вдалось Лойд Джорджеви. В короткому часі наші війска зліквідували подаровану (?) конаючою Австріею українську армію і заняли решту краю до румунської границі. По зліквідованню „української авантури" у Східній Галичині, ті, котрі хотіли видерти її Польщі, знайшлися в тому прикрому положенню, що не було її кому подарувати(?!!!). Не було до тої землі претендента. З уваги на те зачала радити територіяльна комісія Найвисшої Ради, на яких то услівях можна признати Польщі ту землю. Президія тої комісії висунула проект автономії для Східної Галичини від Перемишля. Ті наради протягалися і не довели до жадного дійсного висліду. Ми (Поляки) не спішились, здаючи собі з того справу, що дійсне посіданне нами (Поляками) краю, в часі, коли нема претендента до нього, усувае небезпеку політичного замаху на наше (Польське) посіданне. Можна було мати страх, що варшавська влада виховае нам претендента до Східної Галичини; що Петлюра зросте до тої сили, яка потому зажадае того краю. Але можна було предвидіти, що з того нічого не буде.

• • •

Се звідомленне вшехпольського провідника про польський замах на Українську Галичину доволі отверте.

Він отверто признався, що і Польща спершу не мала сили збороти малу Східну Галичину, хотяй пише неправду, що урядово Польща не підпирала замаху на сей український край. Він вкінці мусить признати, що „польське становище" стало скоро поправлятись, коли аліянти прислали з Франції сім дивізій армії Галлера.

Інтересне і те, що признае, що Анґлія була по українській стороні, та що Поляки на аліянтах вимусили признанне їм української Галичини арґументом опришка, котрий каже, що захопив і не віддасть.

Каже Дмовський також, що як Поляки виперли українську армію за Збруч, то не було „претендента" до Східної Галичини, і тому вже аліянти не могли оспорювати польського посідання того краю.

Се злобна, а при тому і глупа увага вшехпольського лідера. Так його научили говорити і писати польські історики і професори. Вони все ставились до всього, що українське, з ненавистю і погордою і дурили себе і других Поляків, що все, що українське, слабе, мале, або неістнуюче, хиба в уяві мрійників.

Та він самий тим себе бе, бо коли не було Українців, котрі хотіли правити Східною Галичиною, то з ким ціла Польща і при помочі Франції воювала аж 9 місяців?

Була українська галицька армія в силі 150,000 війска. Вона була і по польській побіді над Збручем. Вона була на Великій Україні. Її рештки і тепер ще е на Україні. Інші рештки, що перейшли Карпати, ще е й тепер в Чехо-Словаччині. Але найважнійше — претендент до Східої Галичини був і е і буде таки в самій Східній Галичині. Се нарід Український Східної Галичини. Се правний посідач і господар того краю, хочби Поляки і сто разів його захоплювали своїм війском, а аліянти се захопленне потверджували.

Тільки Українці мусять добре знати, з ким мають до діла. Не тільки із силою військовою Польщі, але і з душею Поляка-опришка. Тож треба збудувати більшу силу від польської і не треба у відношенню до Польщі числитися з ніякими моральними приписами, бо Поляк признае лише фізичну силу і лиш їй покориться..

Збудуванне української сили більшої від польської не е фантастичне. Воно може ще фантастичне нині, але завтра, за кілька літ, може бути зовсім реальним питаннем. Ходить тільки о те, щоб Українці постійно до сього готовились, щоб їх знову не заскочено неприготованими.

А як Українці мати-муть силу, то й союзників найдуть проти Польщі, бо проти неї легко найти союзників, тому, що вона окружена ворогами, котрі ніколи не перестануть бути її ворогами.

МОРАЛЬНО ХОРА ЕПАРХІЯ.

(Про православну ерархію під Польщею.)

Перемиський Укр. Голос пише:

Орґанізм православної церкви в Польщі нищить тяжка недуга, а бацилем цеї недуги е її хора морально ерархія. Теперішні ерархи цеї церкви — це люди з царського режіму, які привикли бути манекінами в руках „власть імущих". Тому їх авторитет вже за царської Росії був дуже низкий серед вірних, а тепер під польскою владою впав так низко, що аж прийшло до убийства найвищого ерарха церкви, митр. Юрія. Його наслідник митр. Діонизій не вмів теж зберегти свого атворітету і, як ми вже писали, став „пастирем без овець". За ним іде і низша ерархія, яка зовсім не дбае про добро церкви, але про почести сумнівної вартости та про матеріяльні користи. Як нищить рак деморалізації ерархію православної церкви, хай послужать приклади: В духовній православній семинарії у Вильні викладано до цего року шкільного по московськи. Замісць отже ввести в ній білоруську мову, введено там польську мову викладову і то, як доносить, білоруська „Сялянская Прауда", на жаданне православної ерархії. А саме педаґогічна рада семинарії ствердила на підставі документів, що ініціятором спольщення семинарії був архимандрит Пилип Морозов, бувший ректор семинарії. Він то самий пішов до шкільного куратора Ґонсеровського у Вильні і просив, щоби введено в семинарії польську мову викладну. Коли педаґогічна рада семинарії притиснула о. Пилипа до муру, він признався до цего. Щож спонукало архим. о. Пилипа до цего кроку? На це „Сялянская Прауда" відповідае так: За сей свій крок став архим. Пилип учителем Закону Божого у у всіх державних школах Вильни а кураторія видала приказ дирекціям, щоб виплачували йому етатову платню навіть за ті години науки, яких о. Пилип не відбувае, бо нема в школі православних учеників. І чиж може мати такий архимандрит авторитет серед вірних?

Але і теперішній ректор еп. Антоній не відбіг далеко від свого попередника. В православній семинарії, як доносять білоруський „Грамадзкі Голас" (цю газету видають Поляки, як свого часу у нас „Рідний Край") учить о. Новочадів який е рівночасно і парохом. На Покрови (урочисте свято у православних) парохіяне о. Новочадова зажадали, щоб, відповідно до нового розпорядку мит. Діонизія, відправив їм богослуженне по старому стилю. О. Новочадів учинив це і тому не міг бути на лекціях в школі, в якій тоді не святковано св. Покрови, бо в школах святкуеться по новому стилю. За те ректор семинарії звільнив о. Новочадова з посади. Згаданий вище архим. Пилип Морозов е теж настоятелем Свято-Троїцького монастиря. Він також в день св. Покрови відправив Службу Божу і за те архиепископ Теодозій звільнив його зі становища настоятеля монастиря. І от навіть правительственний орґан „Громадзкі Голас" пише з того приводу: „Де хто видів, щоб когось переслідувано за те тільки, що він молиться".

Та найновіщий факт крутарства митрополита Діонизія обурив до крайности всіх православних вірних. Про це холмське „Наше Життя" ч. 42. з д. 26--10 пише таке: „Дня 15. жовтня до білоруського посольського клюбу на імя сенатора Богдановича надійшла телеґрама з повідомленнем, що поміщеного на заточенне в Дерманському монастирі на Волині архіеп. Володимира вивезено звідтам в невідомому напрямі. (Дермань — місцевість на Волині). Запитана з цього приводу деякими послами і сенаторами, канцелярія митр. Діонизія відповіла, що владиці митрополитови ніщо про це не відомо. Після наведених справок однак показалось таке: 14-го ц. м. в Дермань приїхав на авті з Дубенського староства урядовець і зажадав в імени правительства щоби владика негайно поїхав з ним до Варшави, буцімто на якусь „конференцію по церковним питанням". При тому однак не позволено було йому взяти із собою бодай самих необхідних подорожних річий. Відїхати прийшлося буквально, в чім стояв. Із Дермані відправлено архиепископа негайно в асистенції урядовця до Дубна. А що там поїзду вже не було, то архиепископа відвезли на авті в Луцк, а коли і там поїзду не найшли, поїхали в Ківерці. Так і возили бідолаху, владику архиепископа мало не всю ніч на холоді, в легенькій одежі, бо взяти зі собою теплого убрання не позволили. Звідси поїздом на рано 15-го с. м. доставили Владику до Варшави. Тут архиепископа відвезли в міністерство віроісповідань, де йому було оголошено, що згідно з постановою т. зв. „Синода православної церкви в Польщі" він повинен бути видалений з границь держави за протидержавну діяльність. Постанова ця затверджена міністерством віроісповідань, і тому воно віддае його до розпорядження міністерства внутрішних справ. Міністер запропонував йому самому вибрати місце вигнання. В просьбі залишитись у Дермані йому відмовлено. Тоді владика вибрав чеську Прагу. За один вечір зроблений був для нього пашпорт, віза, навіть знята фотоґрафія і в цей день 15-го жовтня в супроводі урядовця він був відвезений до чеської границі. Як не був поспішний і таемничий вивіз Владики Володимира, однак слух о тім поширився по Варшаві серед деяких його приятелів і знайомих, які відшукали його в Ч. 223 готелю Европа, але присутний невідлучно при нім урядовець і сидячий у дверий аґент дефензиви нікого не пускали на побачення. Вдалось побачитися з влад. Володимиром тільки сен. Касперовичови.

„Сялянская Прауда", описавши таксамо подію з архіеп. Володимиром, додае таке: „Що польський уряд видалюе непожаданих православних архиереїв то не новина; досить згадати тут арх. Елевферія з Вильни арх. Сергія з Білої, арх Пантелеймона з Пинська... Але як то годиться з духовним сумлінням митр. Діонизія, що ніби він нічого не знае про видаленне з Польщі арх. Володимира у тім часі, коли самже постановив видалити арх. Володимира".

Отсе факти навели ми за православними ґазетами. Все те свідчить про ґанґрину, яка точить православну ерархію. Як довідуемось, у справі посліднього поганого вчинку митрополита Діонизія український і білоруський клюби внесуть інтерпеляцію в соймі. Мабудь митр. Діонизієви по всіх його компромітаціях не лишаеться ніщо як уступити з престола, бо вірні вже давно від нього відвернулись.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО УКР. НАР. СОЮЗА!

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ Т-ва „УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖИ" В НЮ ЙОРКУ
відбудеться
ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО СІЧНЯ 1925 РОКУ
о годині 7.30 вечером
УКР. НАРОДНИЙ ДІМ, 217-19 E. 6TH ST., NEW YORK, N. Y.
В концерті беруть участь хор ім. М. Лисенка з Джерзи Ситі (гора міста) й другі першорядні артистичні сили.
Діриґент хору п. А. Гела. 4-5
Дохід призначений Укр. Університови й Студентству в Европі.
ВСТУП $1.00 і 75 ц. — По концерті БАЛЬ до пізна.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.! — ПЕРШИЙ РАЗ В АМЕРИЦІ!
„КОЗА ДЕРЕЗА"
дитяча комічна оперетка, в одній дії, музика М. Лисенка, при акомпаніяменті фортепяна і скрипки. Ціла штука складаеться з самих співів. Всі діти будуть перебрані за звірята.
„ЯЛИНКА"
різдвяна песа на 1 дію.
Обі сі штуки відограе пертамбойська шкільна дітвора
В САМ ДЕНЬ РІЗДВА, ДНЯ 7-го СІЧНЯ, 1925 РОКУ
Початок точно о годині 7-мій вечер.
Вступ для дорослих: 75, 50 і 35 центів; для дітий 10 центів.
Виучення обох сих штук, а особливо „Кози-Дерези", коштувало много часу і труду, тому ціла околиця повинна сим заінтересуватися і громадно на се представленне прибути. Хто не прийде, буде опісля жалувати. 5

До УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА Принимаеться в Січни, Лютім і Марті

БЕЗ ВСТУПНОГО

СТАРШИХ МУЩИН, ЖЕНЩИН як рівнож і ДІТИЙ.

Користайте з Нагоди Продовження Ювилейної Кампанії!

Вступайте в Члени Українського Народного Союза.

ДО УКРАЇНЦІВ РОГАТИНСЬКОГО ПОВІТУ.

Комітет Допомоги Рогатинському Повіту в Рочестер, Н. Й. пригадує рогатинським емігрантам в Америці і Канаді, що Українська Ґімназія в Рогатині і Український Народний Дім тамже потребують нашої помочі.

Сотки селянських дітий, що вчаться в Рогатині, втратять можливість продовжати свої студії, як їх родичі і рідні в рідні́м краю і тут за морем не подбають про забезпечення всіх потреб тої школи.

Із звіта дирекції Української Ґімназії в Рогатині бачимо, що шісдесять громад рогатинського повіту помагали своїй ґімназії, але не всі українські громади в Америці, в яких живуть Українці з Рогатинщини, вже відозвалися на поклики братів в рідні́м краю, щоби піддержати свою школу і освіту.

Побіч ґімназії есть в Рогатині также Українська Народна Чотироклясова Школа. У ній вчиться 239 дітий, що походять з Рогатина і з поблизьких сіл, з Бабинець, з Підвина, з Перенівки, з Вербиловець та Залужа і всі ті діти приготовляються до науки в ґімназії та до науки промислу і торговлі. Рогатинські Українці, які живуть в Америці, повинні звернути особливу увагу на справу Української Народної Школи в Рогатині, бо таких шкіл в краю нема багато і українському народови потрібні вони не менше чим ґімназії.

Єсть в Рогатині также товариство Народний Дім. Се товариство вже мае свою землю для будови дому. Воно звертаеться до всіх Українців в Америці, і особливо до тих, що походять з Рогатинської землі і просить помогти йому поставити будинок, який мае послужити цілому повіту як осередок просвітного і кооперативного руху.

Комітет Допомоги Рогатинському Повіту в Рочестер зібрав дотепер $1.249 і вислав до Рогатина для ґімназії і Народного Дому $1.136. Просимо всіх Українців памятати на сей Новий Рік і на Різдвяні Свята про Народний Дім в Рогатині і про ґімназію, у якій вчаться не тільки ученики що походять з Рогатинського повіту, але й із многих инших повітів Поділя і всеї Східної Галичини.

Комітет.

ДОПИСІ.

БРОНКС, Н. Й.

Із річного засідання Т-ва „Любов".

Дня 14-го с. м. 1924 р., т-во „Любов", відділ Укр. Нар. Союза ч. 298, відбув свої річні збори в галі під ч. 961 Содерн Буливар. Збори перевів т. П. Бартків. По скінченню і по принаттю справоздання товариства, приступлено до вибору нового уряду на слідуючий рік. До уряду увійшли слідуючі: Олекса Одайський, предсідатель; Григорій Ронський, заступник предс.; Григорій Стояткевич, секретар фінан. і протоколовий; (з огляду на мале число членів в товаристві, збори згодились на одного секретаря, щоби проводив обі книзі; фінансову і протоколярну). Михайло Паньків, касієр. П. Бартків і Шалвіра, контрольна комісія; Василь Морозович і Елена Холієвська, комісія для хорих. Дмитро Федиш, господар.

Після звіту уряду т-во „Любов" існує всего оден рік, числить 25 членів і 24 дітий, які записані до Укр. Нар. Союза. Маеток товариства, виносить $68.00 грішми. Із сих фондів річні збори ухвалили 10 дол. на піддержку вдові, яка являеться членом товариства, а 15 дол. на піддержку Української Діточої Школи, яка утворилась з кінцем шкільного року в Бронкс, Н. Й.

Приходиться згадати, що т-во тільки рік як існує, і хотяй мале своїм числом що до членства, то за те, цілий час було досить чутне і діяльне. Т-во „Любов" все і всюди як само, так і разом з другими товариствами виступало діяльно на просвітно-культурному полі. Можна сміло сказати, що воно являеться тим ініціятором, яке дало почин до орґанізаційного життя в Бронксі. Між иншими найбільше вложили праці в товаристві тов.: В. Морозевич, Д. Федиш і т-шка Єлена Холієвська. Як що вони і всі члени товариства так дальше непожаліють свойого труду, то відтепер за рік, сподіюсь, що про т-во „Любов" можна буде далеко більше сказати. Тому товариші не жалійте і на будуче своєї праці, на просвітно-культурнім полі.

Рівнож в імени тов. „Любов" відзиваюсь і до решти Українців в Бронкс, котрі не є членами тов. „Любов", хай сейчас вписуються, а також хай записуються в члени Укр. Нар. Союза. Незабудьте, що тільки орґанізовано зможете поліпшити як свою, так і своїм дітям будучність.

Тому ще раз взиваю Вас Українці жиючі в Бронкс, негайте часу, вступайте в члени т-ва „Любови" як рівнож і в члени Укр. Нар. Союза.

Олекса Одайський,
секр. зборів.

—o—

ТРЕНТОН, Н. Дж.

Малий спомин з концерту.

Дня 20. грудня відбувся концерт в честь борців за волю України. Крім нашого славного співака барітона Завуляка, брали участь в концерті дві молоді сестри артистки з Бруклина, панна Юлія Бемко, як скрипачка і панна Анастазія Бемко, як пяністка. Вважаю за відповідне подати до відома Українцям в Америці деякі точки з програми концерту та запізнатись з новими артистками, щоб могли запросити їх собі на виступ концертовий.

Вступне слово виголосив заслужений громадянин, д. І. Бородайкевич. Сідоглавий старець говорить про тих борців, що по тюрмах польських та московських, про їх заслуги. Згадуючи про могили геройські, прохае авдиторії, щоб на їх честь повстати з місць, а а відтак каже: я низко схиляю свою голову перед вами борці, і заявляю, що ми всі підем вашим тернистим та крівавим шляхом, на зустріч золотому сонцю, волі України! Хор під діріґентурою п. Боднарчука відспівав дуже влучно „Чумак" і „Козак відїзджае. Пісні навіяні висломи Шевченка і тому публика нагородила їх оплесками. Деклямацію „До Основяненка" виголосила Маруся Гасій, 8-літнна школярка бездоганно.

Соля М. Зазуляка, „Гуде вітер вельми в поли" „Із сліз моїх", викликаи бурю оплесків. Панна Анастазія Бемко грае на пяні і здаеться, що пальці молодої артистки недотикають ся клявіш, та що саме пяно грае з натхнення артистки.. Зазуляк співае чудесно, опановуе слухачів; пісня кінчиться, останні тони фортепяна помало гублються.. Оплески не вмовкають та змушують артистку та артиста співати та грати щераз. Скрипкове сольо 9літного скрипака М. Гольгуна, гимн американський та український. Публика оплескуе.

Холодний яр віддеклямував м. Кізима знаменито. На сцені появляеться знова наш дорогий соловій п. Зазуляк та панна Бемко, коло пяно. Сим разом лине чудова пісня: „Верховино світку ти наш". Звук пливе легенько і ніжно, а відтак наче филі Черемоша звуки стають сильнійші бондючійші. Наш співак чародій, так потрафив очарувати публику, що ще останніх слів публика не ждала та почала бити оплески. І оплескам не було кінця. Кілька разів п. Зазуляк виходив кланяючись, поки оплески на кінець затихли. Деклямацію „Ґонта в Умані". віддеклямував добродій Лапець чудесно. Так чудово віддеклямованої деклямації я не чув. Не даром він тішиться славою, як деклуматор.

Відтак на сцену виступае молода артистка скрипачка панна Бемко; цілком свобідно, не вимушено і наче на розказ чародійної палички смик спадае на струни. Дрібні пальці артистки плавно бігають по струнах та добувають чарівні мельодії. І здаеться, що слухалосьби цілу ніч. Гураґан оплесків зриваеться. Юля Бемко, вже вийшла а оплески далі не мовкнуть та змушують артистку знова на сцену. Вона кланяеться, відходоть; оплески не вмовкають, примушують її щераз заграти. Концерт кінчиться. Публика розходиться рада, з тою надією, що ще колись почують артиста та артисток в Трентоні на концерті. Слід зазначити, що молоді артисткице Ук раїнки тут роджені, які кінчуть музичну консерваторію. Нема страху, що наші діти пропадуть в чужім морю тільки школи потреба!

В. Гасій.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Колядують на Рідну Школу і на боевий фонд.

Товариство Січ, ім. Б. Хмельницького в Ню Йорку вислало в 1924 році на боевий фонд $1197.25, на піддержку часописий $31.50, для О. Кобилянської $40.00, на фонд О. Бесарабової $100.00, для стрільців на Кубі $20.00. Се робить разом $1388.25.

Маленька жертва, але щира. Однак, якби так кожде товариство чи Брацтво в Америці хоч половину з цего післало то всетаки булаби більша поміч.

Памятаймо, що й сего року підуть січовики з Колядою. Прийміть їхі не пожалуйте дати свою лепту на народний жертвенник для визволення рідного краю.

С. Д.

—o—

НЮ ЙОРК.

Гостина св. Миколая.

В неділю, 28-го грудня с. р., в галі Українського Народнього Дому, відбулась гостина св. Миколая, уряджена Шкільною Радою м. Ню Йорк.

О третій годині по-полудні галя була переповнена по береги, що свідчить про надзвичайну зацікавленність святом серед дітий і дорослих; дітий було коло 500 і яких 250 дорослих.

Гарне виконанне штуки, прекрасний діточий спів, не одно серце зворушив і повернув кождого до минулих таких милих та безпечних діточих років. Особливо, коли діти зі сцени деклямували високо-моральні, патріотичні пісні, в котрих душа і серце Українського Народу розказували про недолю та неволю всьому світу, — це, виходячи з уст дитини, що ще не скривджена життем, впливало на душу і серце... Спасибі вам дітоньки, що зворушили закамянілі серця!

Треба було бачити ту радість, яка опанувала дітий, коли прийшов час роздавати дарунки. Нарешті всі одержали і весело, сміючись рушили до дому.

Треба зауважити пильну роботу, як Шкільної Ради, таки учителів, котрі причинились до красної гостини св. Миколая. Просвітньої роботи і ще раз роботи і будьте певні, що ми дочекаемось кращої долі.

Присутний.

Заходом Тов. ім. Івана Франка від. 306 У. Н. С. в Linden, N. J.
— устроюеться —
В НЕДІЛЮ, 11-го СІЧНЯ, 1925
БАЛЬ І ПРЕДСТАВЛЕННЄ
СОН ІВАСИКА
в ПОЛЬСЬКО НАР. ГАЛИ,
Rozelle St. і Ziglier Ave., Linden, N. J.
Початок Балю о 3. год. пополудни аж до 6.30 вечером, потім відбудеся представленне, а по представленню баль аж до 11.30 вечер.

Запрошуемо як місцевих так і позамісцевих Родимців явитися на наш перший Баль з представленнем. На сім Бали буде наш чесний добр. Урядник з Гол. Уряду У. Н. Союза, пан Роман Слободян, котрий дасть повну інформацію, як стати членом нашої Організації і що У. Н. Союз платить. Просимо дуже сердечно прибути і других привести, бо се буде дуже цікава річ для нас Українців в Лінден.
За добру забаву ручить

Комітет.

ПРОРОКОВЕ ОКО

— або —

ІВАСЬ БИСТРИЙ І ЙОГО ПРИГОДИ

за В. Лозинським переповів М. Ценівський.

(Продовження)

(14)

Були тут речі і для здоровля і для роскоші, ліки найріжніщі, а також ласощі, як конфекти, кандизи, марципани, соки й дорогі горівки, ріжних, дивних смаків і запахів. А з ліків і приправ таемних найдорозщі і наче скарб бережені, були бальзам, теріяк*) і дряква. Оповідав пан Ілля, що бальзам тече з таких деревець, котрі ростуть на цілому світі лише в однім одинокім місци, а саме в Африці, між чорними людьми, в краю Єгипті, на цьому самому куснику землі, на котрім колись спочивала Пресвята Діва з Ісусом і св. Йосифом, коли мусіла втікати до Єгипту. Цих деревець росте всего чотириста. Пливе цей бальзам із цих деревець як сік на нашої береза... зи, коли її нарізати, а мае чудно гарний запах, і рани дуже добре гоїть. Дряква була також усе під ключем, а продавалося її дуже дорого. Я вже про неї з дитинства чув, бо батько мав усе трошки її від львівських Вірмен, котрих товари возив. Але тепер щойно зрозумів я, чому люди так цінять її, бо дрякву вміють робити лише в одній Венеції. Роблять її наймудріщі медики, що мають на це свої тайни. Треба до неї 64 найріжнійших, найрідкійших і найдорозщих ліків. Найголовніщий і найчудодійнійший лік то мясо з якогось вужа, котрого найти і спіймати дуже тяжко, а мае цей вуж тому таку лічничу силу в свойому тілі, бо жие в Святій землі і там лише на одному місці, в Єріхо, а є з цих самих вужів, із котрих одного жиди завісили на святому хресті біля спасителя нашого Господа Ісуса Христа.

В глибині цього склепу була кімната з вікном на подвіря, сильно закратованим. У цій кімнаті були два пульти широкі, стіл із книжками і велика скриня, вся залізна з штучним інґрихтовим замком на два ключі. В ній були гроші і важні папери. Тут усе сидів пан Ілля при одному пульті. Другий був для пана Шпитка до писання. На цьому пульті лежала величезна книга, що ледви піднесеш її, вся в білу вісляччу шкіру і мосяж оправлена. Її не вільно було нікому рушити, начеб святу.

Я раз лише, як мені казали постирати порохи в цій кімнаті, отворив цю книгу і саму першу картку, або титул прочитав. Зараз від самого пана Шпитка дістав поза вуха. Потім здалека обходив її, наче злющого пса, що мовчки кусае. Одначе памятаю, що на цій першій картці було виписано: **Книга головна, кредиторів і дебіторів для справ моеї Ярослава Шпитка торгівлі, котрим то справам най Бог зволить дати добрий початок, щасливу середину і найліпше закінченне на хвалу Його святу для чесноти тіла і душі спасення. Амінь.**

У цій книзі записував пан Ілля все, що купилося і продалося, хто що панови Шпиткови і що кому пан Шпитко був винен, і які торгові справи з якими купцями заключено тай скільки якого товару мае бути на складі, що все було обчислене на лут і гріш.

Недалеко пульта, що при ньому сидів пан Ілля, була прибита на стіні скарбонка зі шпарою до вкидання грошей, які бувають по церквах. На скарбонці було виписано:

КИРНИЦЬКОМУ
ДО ПАДУЇ

і тут кидали не лише пан Ілля і пан Шпитко, але за їх намовою також і купці і міщани і пани, що приходили до склепу.

Не так легко прийшло мені познакомитися з усім, що мені треба було знати, щоби не їсти даром хліба пана Ярослава. Спочатку то я замітав лише склеп і контору, аптикарське начиння, ринки, кітли, алембики чистив, потім казали мені ходити до складу в індермасі, помагати при ладуванню товарів і инші підліщі роботи робити. Щойно як я привчився більше, коли вже розумів вагу і добре розізнався, що є ґданська вага, що вроцлавська, а що нримберська, що то є лашт, що камінь, що квінтал, що безмін, що турецька ока, що шифунт, що гривня. Всіх цих ріжних ваг уживають у львівських торгівлях, бо тут і Німець й Італієць і Анґлієць і Турок торгуе. Кожен важить по свойому і по свойому платить. Той червоними мадярськими, венецькими цекінами, той аспрами, той пястрами, той золотими, той левами і так дальше без кінця. І добре тобі, чоловіче головою треба накивати, заки перечислиш це на рівну монету. Потім я вже і в крамниці помагав і ціну товарів розумів, як котрий платиться. Я сам умів також як що треба продати і як записати. Помагав мені у цьому більше Кирницький. Було в ванькири до пізної ночі сидить зі мною, вчить писати вправніще і числити.

Пан Ілля знав усе про мене, бо я мусів усе оповістя йому. Лише про Семена, про жида Кара Мордаха і про цю чорну залізну пушку я не згадував, бо я все вважав себе звязаним присягою. Знав також пан Ілля сумну історію мого батька, про котрого я не міг забути ні на хвильку. Я все ще сподівався, що вернеться, або що живого віднайду і викуплю десь із поганської нетолі. Ходив зі мною павпер кілька разів до пана Христофора Серебковича, щоби довідатися, що сталося з цією валкою, з котрою мій батько поїхав до Туреччини. Пана Христофора не було у Львові, бо поїхав до Стамбулу і не скоро мав вернутися. Його помічник додав лоше мені жалю, бо, каже, як відшукати твого батька, коли цю валку в Родопських горах, або як тамошні Болгари кажуть, на Деспотовій Планині, розбишаки задержали, товари забрали, а хто не втік ,того на турецькі ґалери продали.

Та я всетаки надії не тратив і того собі з голови не дав вибити, що сам поїду у Туреччину і батька відшукаю. У Львові стільки наслухався я про людий, які половину життя свого стратили в ясирі у поганців, а все таки вернулися. Ба навіть показували мені таких живих. Стільки я тут бачив купців, що за моря і поза гори за торгівлею їздили, а здорових їх Господь до дому повернув, стільки Турків своїм крамом тут на самім львівськім ринку торгувало, що це що мені ще недавно здавалося неправдоподібним, і майже чудом, за це я тепер узявся би був смілим серцем. Коби лише Бог дав якусь нагоду тай щоби я лише доробився якогось гроша.

Хто лише бував у Туреччині, а його знав, то я випитував його про людий, про шляхи і тамошні звичаї. Я просив пана Іллю, щоби говорив із баришниками і міськими перекладчиками. Бо вони знали про кождого, що приїхав до Львова з турецьких країв або там вибірався. Коли я мав лише свобідну хвилинку, то бігав між Вірмен і розпитував і наслухував, чи яка валка не прийшла і чи не відходить. Вже мене у Львові знали з цього, а неодин то або висміяв або покричав на мене.

Пан Ілля нераз говорив із паном Ярославом. А хоч оба ці мої наміри вважали запальчивістю молодого серця, всетаки здавалося мені, що в душі хвалили мене, що так рвуся до цього. Була в цьому синівська любов, а не лише цікавість далекого світа. Аж ось одного дня, коли ми в індермасі перебирали товари, пан Доманський зовсім несподівано каже до мене:

— Івасю, то-то будеш завидувати мені, як довідаешся! Я підслухав, що мене пан хоче вислати до Туреччини за товарами. Не знаю лише, чи цього року, чи аж на другу весну.

Я аж скочу до нього, цілюю його в руку й кажу:

— Пане Доманський, маете брати челядника якого, візьміть мене з собою!

— Я радо взяв би тебе замісць иншого челядника, — каже пан Доманський — бо без челядника пан Ярослав певно не виправить мене. Та воно не від мене залежить і мені навіть не ялось говорити тобі цього. Ти думай над собою, але ні слові вечком не зрадь цього, що то я говорив тобі, бо я пана розсердив би. Але я чув також, що пан Захнович вибіраеться небаром у Туреччину, та лише до Добруджі за кіньми. Певно в цій валці поїде, що ї мае провадити пан Гарбараш.

Я вже і роботи не міг добре докінчити, так мені ці слова пана Доманського перевернули все в голові. Я помилявся разураз у товарах і наче сліпий між скринями і мішками руками мацав. Коли ми скінчили, прикликав мене пан Ілля до контори. Там був і сам пан Ярослав. Коли я ввійшов, узяв мене за руку, підпровадив до пульта і вказав на стіну. Дивлюся, а тут коло цієї павперової скарбонки прибита вже друга, такасама, а на ній читаю напис:

ІВАСЕВИ БИСТРОМУ
ДО ТУРЕЧЧИНИ.

Мені аж сльози пустилися з очей з великої вдяки. Я припав насамперед до пана Шпитка, а потім до пана Іллі і руки обом цілював. А тяжко мені було здержатися, щоби зараз таки не впасти до ніг і не просити, щоби мені з паном Доманським позволили їхати. І певно я так був би зробив, колиб був не обіцяв пану Доманському, що додержу йому тайну. Коли так дякую, пан Шпитко каже:

— Треба тобі справити приличніще вбрання, бо ходиш майже обдертий. Пане Ілля, пішліть його з Кирницьким до пана Невчаса, хай йому таку краску справить, як иншим нашим челядникам.

(Дальше буде).

*) Лік проти отруї.

ГАЙДАМАКИ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
видання ілюстроване артистом А. Г. Сластьоною, велика настільна книга (13x17 цалів).
В карт. оправі $3.50, в полот. оправі $5.00, в люкс. оправі $6.00.
Замовлення посилайте до:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

PLAPAO на пробу і книжку про пропуклину цілком безплатно.

СТУАРТА PLAPAOPAS є чимось иншим від паса. Є се медичний збірник, який приліплюється сам, щоб сильно держати нутренности в животі. — Нема пасків, спружин або спряжок. Тому не зсуваеться, не тре тіла і не гнете кости званої „pubes". Тисячі осіб лічилося в хаті успішно, не опускаючи денної праці і успіх був навіть в найгірших випадках. Мягкий наче аксаміт, легкий до уживання, не дорогий, нагороджений золотим медалем і першою нагородою. Процедура лічення натуральна, послідовно, пас стається непотрібним. Удовіднимо то, що говоримо, посилаючи Вам пробну PLAPAO, цілковито ДАРОМ. Напишіть своє назвиско і адресу на купоні і вишліть почтою днесь.

PLAPAO LABORATORIES
Key 3071 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

Імя і назвиско ....

Адреса ....

Відворотна почта принесе Вам пробку PLAPAO безплатно.

СПЕЦІЯЛІСТ
ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУЩИН І ЖЕНЩИН

як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висиленне нервів, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги.
Порада даром.

Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодернійші електричні апарати.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

специяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Евні
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ДР. К. Д. БІЛИК
120 E. 34th ST., NEW YORK, N. Y.
Тел. Caledonia 9014
Недуги мужчин, женщин і дітий.
Урядові години: від 9. до 10 рано, від 5.30 до 7.30 вечером.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ

Учіться АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; старанна, цілковита і скора наука; приймаєсь кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Тел. Lexington 4219.

ТЯЖКА ПРАЦЯ не шкодить нікому коли здоров. Натерайте Ваші мускули що вечера добре знаним

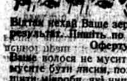
Reg. U. S. Pat.Off.

PAIN-EXPELLER

і захорониться від умучення, і других болів. Будьте сильні і здорові. Осторожна родина не обійдесь без него Правдивий знак — Якор.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 S. 4. St. Brooklyn, N.Y.

ПОПРОБУЙТЕ СЕ НА ВАШЕ ВОЛОССЯ ЧЕРЕЗ 15 ДЕНЬ.

Відтак нехай Ваше зеркало вкаже Вам результат. Пишіть по Дарову Пробну Оферту.

Ваше волосся не мусить ріднути ані не мусите бути лисим, позаяк можна знищити міроби, які нищать волоссе. Ся метода застановить випаданне волосся, знищить порплі, свербінне, притемнить сиве волосе і застановить лисінне, зміцнюючи житте волосся у мущин і женщин. Пришліть своє імя поки не запізно на 15-дневну дарову пробу.

AYMES CO.
3932 N. Robey St., H-59, Chicago, Ill.

БОГАТО ПОЛІПШИЛОСЬ ЙОМУ.

Д. К. Георгієв, Чілко, Айдаго, пише: „Прошу прислати мені три пачки Болгарського Зільного Чаю сейчас. Я уживав його протягом якогось часу і він богато мені зробив доброго"

Він помагає сейчас на жолудок, кишки, утробу і ниркові недомагання. Болгарський Зільний Чай продаеся [illegible], 35 ц., 75 ц., $1.25.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЕРРИ, ПА. Сетр. Успенія Пресв. Діви Марії, від. 303, повідомляє сестрів, що річний мітинґ відбудеся 11. січня 1925, о годині 1-ій попол., в українській гали. Буде справозданне за рік 1924 і вибір уряду на рік 1925. Неявившася членкиня заплатить кари 50 ц., а урядничка 1 дол. — Марія Короловет, предс.; Катерина Байтс, секр.; Анна Баран, кас.

КЛІВЛЕНД, О. Подається до відома всім членам Бр. св. Василія Великого, що перший мітинґ в році 1925 відбудеться дня 11. січня в церковній гали зараз по Службі Божій. Обовязком є кождого члена явитись на сім мітинґу та приглянутись новому урядови і його початків, як також обовязком кождого члена, привести бодай одного нового члена, до впису до Бщатства і Укр. Нар. Союза. — И. Стойка, пред.; М. Ґронбиг, кас.; И. Биць, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю 11. січня, зараз по Службі Божій, в гали парохіяльній при Оклей і Райс ул. Проситься всіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противному разі уряд поступить після статута У. Н. Союза. Буде справозданне старого уряду і контрольної комісії та вибір нового уряду на рік 1925.. М. Берак, предс.; П. Гуральчук, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє, що на річнім мітинґу дня 14. грудня 1924 вибрано новий уряд на рік 1925: Яцко Татик, предс.; Павло Закорчемний, заст. предс.; Іван Чопик, секр.; Петро Купчак, заст. секр.; Микола Купчак, касієр; Іван Гарасікак, заст. касієра; Микола Стечишин, Йосиф Ціло, контрольори; Григорій Давидь, Микола Когуй, опікуни хорих; Артимко Яцко, дверник. Мітинґи будуть відбуватися в кожду другу неділю по першім. Слідуючий мітинґ відбудесь дня 11. січня, о годині 3. пополудни в домі т. Ів. Іщука. Проситься всіх членів прийти на мітинґ, бо суть дуже важні справи до полагодження. — Іван Чопик, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Подаєся до відома усім інтересованим членам Бр. св. Ів. хрест., від. 292, що на річних зборах вибрано уряд на рік 1925 як слідує: Д. Запотічний, предс.; Андрій Кук, заст.; П. Кізел, секр.; Н. Баранецький, заст.; Теодор Медвідь, кас.; Олекса Черевемко, заст.; Чорний Ст., Микулинський Олекса, Волкотюк Мих., контрольори; Шпирка Петро, Швалюк Василь, доглядачі хорих. Мітинґи будуть відбуватись як і передше у другу неділю по першім. Слідуючий мітинґ відбудеться 11-го січня 1925 року о годині 1-ій пополудни в гали при Кліперт. На сей мітинґ повинні усі члени прийти, бо уряд і контрольна комісія здасть справозданне з року 1924, та й тому, що другого мітинґу так скоро не буде, бо аж у цвітни. Тепер буде лиш чотири мітинґи на рік, щоб члени не нарікали, що тримається їх на гали до пятої години. Дальше, тепер вже нема вимівки, що не оден каже, щоби вписався в члени, але не хоче на мітинґи ходити. Не будете ходити, коли не хочете, але членом У. Н. Союза єсть обовязком національної чести кождого Українця, щоб його імя і його родини було записане в реєстрі українських імен. Я вірю, що ми в тім році приєднаєм другу сотню, а нумо до діла. Взиваєсь довгуючих членів щоб вирівнали свої залеглости та щоб кождий член взяв свій календар і заплатив 30 ц. Котрий з членів мав би нового кандидата то проситься привести його на мітинґ або до секретаря, а буде радо принятий в члени. Адреса секретаря: Peter Kizel, 6415 Perkins St. — Д. Запотічний, предс.; П. Кізел, секр.; Т. Медвідь, кас.

ЯНҐСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеся в другу неділю по першім, то є дня 11. січня 1925 р. у гали Українського Народного Дому, під ч. 525 W. Reyen Ave., на Брагілю, зараз по Службі Божій о першій годині пополудни. Проситься всіх членів прибути на мітинґ. Уряд на рік 1925 зістав вибраний той сам. Кождий член має заплатити свої залеглости і за фотоґрафію; в противнім разі буде суспендований. Адреса секретаря: Mr. J. Harmycz, 620 Alpine St., Youngstown, O. — Ю. Mortos, m St., Youngstown, O. — Ю. Присташ, предс.; Ів. Гармич, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим подаесь до відома членам тов. Любов, від. 45, що звичайні збори відбудуться в неділю 11. січня 1925 в домі тов. Ам. Горожан, 847 Н. Франклін ул. о годині 2-ій сполудня. Проситься членів щоби точно зійшлись на час, бо суть справи до полагодження, а заразом буде річне справозданне урядників і контролі. Заразом повідомляєсь, що вибрано уряд на 1925 рік як слідує: Василь Стриковський, предс.; Дмитро Веселик, кас.; Теодор Малик, писар; на контролю: Мих. Довбенко, Матій Качмарчик, Мих. Пеленський, Тео. Зубрицький, Вас Романський, Іван Навлюк і Йосиф Лівач; Хорунжі: Михайло Тицяк, Павло Сложевський, опікуни хорих: Олександер Труусі і Петро Козачишин. — Теодор Малик, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 220, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинґ відбудеся в суботу, дня 10. січня 1925. року о годині 6.30 вечером в парафіяльній гали під ч. 4952 So. Paulina St. Хочу пригадати декотрим членам, а особливо тим, котрі не були присутні на річних зборах, на котрих запала зміна у відбуванні мітинґів нашого братства. Се значить, що замість відправляти мітинґ що друга неділя по першім, як се було минувшого року, ухвалено відбувати всі місячні мітинґи що друга субота по першім в місяцю. — Іван Чорний, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. Т-во Укр. Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що звичайний мітинґ товариства відбудеться, в суботу то є 10. січня 1925, в церковній гали під ч. 34 Біч ул. о годині 7-ій вечер. Кождий член і членкиня мають привести на сей мітинґ по одному кандидатови. Звертаюсь до тих урядників, котрі зістали вибрані на 1925-тий рік: ви повинні самі припильнувати, щоби Союз і наше товариство подвоїлись. Тож до діла! Приймається без оплати вступного до 15 с. м. Кождий член має явитись на означений час. — М. Галькевич.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 65, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітинґу, котрий відбувся в неділю, 14. грудня 1924 р., зістав вибраний слідуючий уряд на рік 1925: Адам Лесняк, предс.; Николай Бялецький, місто предс.; Теодор Федош (молодший), кас.; Сельвестер Лабунський, заст. кас.; Василь Левчик, секр. фін.; Іван Сенько, секр. рекорд.; Теодор Процак, Теодозій Стасюк і Григорій Кардаш, контрольори; Іван Фуцила і Іван Сокира, дозорці хорих на Елізабет, Дмитро Доньчак і Вол. Малиняк, на Бей Мей, Іван Кузьма і Николай Яцила на Елизабетпорт, Дмитро Ванат на Кренфорд і Гарвуд, Дмитро Щерба на Розел і Кенілворт, Андрій Андрійців на Лінден; Іван Світич і Антін Зizяк, хорунжі. Мітинґи будуть відбуватися в кожду другу неділю попоeршім, в гали парохіяльній на South St., точно о годині 12.30 пополудни. — Василь Левчик, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Подаесь до відома членам Тов. Николи Стефановича, від. 299, що річні збори відбудуться 11. січня 1925, зараз по Сл. Божій на гали парохіяльній. Прохається членів, щоб усі явились як тоже і нових буде приниматись без вступного. Обовязком члена есть, щоб кождий приєднав хоч по одному новому членови. Неявившийся член чи урядник буде караний після статута товариства. — Михаїл Пришлівський, предс.; І. Сидорович, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 11. січня 1925 в Українській Школі при 212 Президент ст. Пасейк, Н. Дж., точно о 2-ій годині пополудни. Проситься членів зійтися на час точно, бо суть важні справи до рішення. Неявивщийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. На мітинґу будесь принимати нових членів до Тов. і і до У. Н. Союза без вступного. Проситься членів, щоби подбали о більше число нових членів, бо ювилейна кампанія дальше ведеться. Дотепер наше Товариство зорганізувало 13 членів. Повідомляється також, що вибрані урядники на рік 1925 є слідуючі: Онуфрій Зубар, предс.; Петро Харко, заст. предс.; Михаїл Пипюк, писар фін.; Іван Гришко, заст. пис.; Григорій Орицький, кас.; Гавриїл Жеребчук, заст. кас.; Теодор Скоробогатий і Василь Кулібаба, тростіси; М. Швець, И. Сагайдак і І. Роздзабик, контрольори; Миколай Нагнибіда, опікун хорих на Пасейк, Боднарчук на Кліфтон; Теодор Білоус прапорщик до укр., Николай Нагнибіда до амер.; Лесьо Сисин і Онуфрій Зубар, до бібліотеки; Петро Хміль, дверник. Звертаєсь увагу тим членам, котрі еще не вирівнали своїх вкладок за 1924 рік, щоби заплатили їх найдальше до 11. січня 1925 р. бо впротивним разі будуть суспендовані з членства. — О. Зубар, предс.; М. П., писар.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 367, повідомляє, що місячний мітинґ відбудеться о 2-ій годині пополудни в неділю, 11. січня 1925 р. в гали церковній під ч. 303 Hudson Ave. Проситься усіх членів явитися на тім мітинґу, бо будуть важні справи до полагодження. Котрий член буде мати яку перешкоду через котру не може явитися на мітинґу, то прошу заявити секретареви перед мітинґом 2 або 3 дни. Даєсь до відома членам, що на річнім мітинґу зістав вибраний слідуючий уряд: Бабій Антін, предс.; Никола Сорохтей, заст.; Антонів Михайіл, секр.; Мельник Антін, заст.; Андрій Василь, кас.; Пукіш В. заст.; Микитинські Михайло, Федорищин Дмитро і Мазуряк Никола, контрольори; Бігун Дмитро, Когут Т. і Пастернак Василь, надзирателі хорих; Федоришин Стефан мол., Лесів Теодор, прапорщики; Мацик Теодор, господар галі. — А. Бабій, предс.; М. Антонів, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Повідомляєсь членів від. 280, Тов. над Збруча, що на річнім мітинґу зістали вибрані урядники на рік 1925: Евстахій Ґрещук, предс.; В. Захарчук, секр.; Дмитро Росовський, касієр; І. Величко, М. Зайко, контрольори; Василь Михалишин, надзератель хорих, 866 Mt. Vernon Ave. Ухвалено, що мітинґи будуть відбуватись що друга неділя по першім, о другій годині пополудни. Повинність членів приходити на мітинґи, бо більше не будесь колектувати гроший поза мітинґом. Слідуючий мітинґ відбудесь 11. січня о другій годині пополудни під ч. 103 S. Main Ave., в льокалю У. Гор. Клюбу. Повинність кождого члена прибути і привести знакомих до впису до У. Н. Союза і до Товариства. — Василь Захарчук, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеся в неділю, дня 11. січня 1925 в церковній гали на Ґренд Ст., в Ровей, о годині 3.30 пополудни. Проситься всіх членів прибути і заплатити свої вкладки місячні і за календар. Котрий член не явиться і не заплатить своєї належитости, то буде суспендований, а вразі перешкод, то прошу передати книжочку і належитість другим, щоби потім не нарікав, як буде суспендований, бо як члени не дбають про себе тож уряд про них не може дбати і не пійде по домах збирати місячних вкладок як то буває поміж нами. Нововибраний уряд: М. Масора, предс.; Я. Маркович, касієр; Я. Салій, секр.

МІННЕАПОЛИС, МІН. Тов. Запор. Січ, від. 385, повідомляє, що мітинґ товариства відбудесь о 1. годині пополудни в неділю, 11. січня в церковній гали, 312 — 6th Ave. N. E. На порядку буде вибір делегата на XVI Конвенцію. Суть також інші важні справи до полагодження. Обовязком кождого члена явитись на сей мітинґ. Йосиф Грецький, предс.; Микола Бойко, секр.

ЗЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. М. Січинського, від. 146, повідомляє, що мітинґ відбудеться дня 11. січня, в неділю о 12. годині на Graylin в Укр. Хаті. Проситься вас всіх членів явитись, бо буде справозданне старого уряду, а новий буде перебирав роботу старого уряду. Довгуючі мають вирівнати свої вкладки. — П. Гищук, секр.

ВІЛКС БАРЕ, ПА. Бр. св. Василія Великого, від. 278, повідомляє, що річний мітинґ відбудесь о 1. годині пополудни в неділю, 11. січня, в церковній гали при North River St., На порядку дня буде вибір нового уряду на рік 1925. Неявившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Йосиф Гоменюк, предс.; Йосиф Крохмалюк, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Уряд Бр. св. О. Николая, від. 183, повідомляє всіх членів, що звичайний мітинґ відбудесь дня 12. січня о год. 7-ій, в гали церковній. Кождий член має прийти на сей мітинґ, заплатити свій довг за старий рік як також взяти календар У. Н. Союза і заплатити 30 цнт. Члени неявившіся на мітинґу і невирівнавші своїх вкладок за рік 1924, будуть суспендовані. — Петро Бабяк, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що річні і місячні збори відбудуться, 11. січня в неділю о 1-ій годині пополудни. Проситься всіх членів явитись на них зборах, бо будуть важні справи до полагодження. Збори відбудуться в гали Укр. Народ. Дому. — Гр. Кисіль, голова; Гр. Степанек, рек. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що звичайний мітинґ товариства відбудесь о 3. годині попол. в неділю, дня 11 грудня в гали Укр. Громади, 2309 Фермонт Еве. Проситься всіх членів прибути і вирівнати вкладки. — Гр. Григорчук, предс.; Іван Слободзян, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє, що на рік біжучий зістав вибраний новий уряд як слідує: Михаїл Федас, предс.; Михаїл Більський, заст.; Вас. Сенишин, секр.; Григорій Писецький, заст.; Іван Сколоздра, кас.; Василь Шимко, заст.; Ст. Тижник, тростіст; Володимир Яскевич і Іван Зварич, контр. комісія; Ів. Стороняк, Надзиратель хорих. Місячні збори будуть відбуватися завше другої суботи по першім. Перші збори відбудуться, 10. січня 1925, в домі під ч. 177 Green St. Кождий член має прийти на сі збори, бо буде вибір делегата, на Конвенцію У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить 25 ц. кари. — Василь Сенишин, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляєся членів і симпатиків Т-ва Єдність, від. 163, що звичайні збори відбудуться в неділю, 11. січня 1925 р. в сали Укр. Клюбу, під ч. 847 Н. Франклін вул. точно о год. 2.30 пополудни. На порядку дня є, справозданне контролі, вибір делеґата на Конвенцію і другі дуже важні справи. Проте проситься всіх членів прийти на означений час. Як також товариші незабувайте про ювилейну кампанію Ооюза, а агітуйте і приводіть знакомих в члени. Також подається до загального відома, що на річних зборах вибрано отсей новий уряд на біжучий рік: С. Гвіздь, предс.; П. Колодчак, кас.; И. Федюк, секр., котрого адреса є 103 Emily St., Phila, Pa. — С. Г., б. секр.

ВИ НЕ МОЖЕТЕ ПОМИЛИТИСЯ.

Коли вложите Ваші гроші до Liberty State Bank and Trust Company.

Вложені у нас гроші суть цілком безпечні і принесуть Вам процент.

Наш Trust Department може в потребі заступити Вам опікуна чи адміністратора.

Посилаємо гроші до всіх частей світа і виплачуємо долярами в ріжних краях, а виплати робимо в найкоротшім часі.

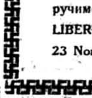
Продаємо корабельні карти на всі лінії.

Виготовляємо ріжного рода контракти і повновласти.

Голосіться до нас особисто або письменно а ручимо Вам, що будете вдоволені.

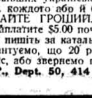
LIBERTY STATE BANK and TRUST COMPANY
23 North Main Street, Wilkes Barre, Pa.

20 Цілком Нових 10-цалевих УКРАЇНСЬКИХ КОЛОМБІЯ РЕКОРДІВ лишень за $5.00

Вам може не трафиться така більше. Двайцять (20) правдивих Коломбії Українських Рекордів, всі нові, недвійні, вибрані, 40 кавалків, ріжного титуньку — музичні, до танців, співи, соля, дуети і т. п., декотрих найбільших українських артистів. Регулярна вартість 75 ц. кождого або й більше. НЕПРИСИЛАЙТЕ ГРОШИЙ. Пришліть лишень адресу і імя. Заплатите $5.00 почтареви при відборі і пересилку. Не пишіть за каталоґами, бо в нас їх нема. Однак гарантуємо, що 20 рекордів, які вишлемо вдоволять Вас, або звернемо гроші. FEDERAL MAIL ORDER CORP., Dept. 50, 414 Broadway, New York City.

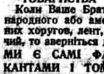
ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБИТИСЬ.

Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або иньших річий, то зверніться до нас з замовленнєм.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕИНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

Американський прапор:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

Український прапор з гербом на обі сторони:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$5.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікники і прогулки, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами з иньши. Просимо щиро всіх Урядників удавитись до нас з новими доміами, бо ми руками за товаром ... в красу замовленя і готовий чий. Ми уділимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш каталоґ з цінами. [illegible] на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

Осип Маковей.

НА ТОРЗІ.

(Образок з малого містечка в Галичині).

— Ґаздине, що вам дати за сих троє курят?

— Дасьте, пані, девять шісток тай беріть!

— Не варті стільки, бо малі і худі. Дам без торгу сім шісток і пять ґрейцарів. Берете?

— Ні! Ви, видко, не годували ніколи курять, коли так мало даєте.

— Годувала і тому знаю, що більше не варті.

Отже не дасьте?

— Ні!

Пані відходить в одну сторону, селянка в другу. До пані приступає Жидівка.

— Я пані куплю сі курята, але дасьте мені зарібку пять ґрейцарів?

— Дам! Купіть!

— Ґаздине-н, чуєте? — кричить Жидівка. — Зачекайте!

Ґаздиня стає. Пані підходить близче і прислухується розмові Жидівки і селянки.

— Ті горобці на продаж?

— Які горобці?! — орудується ґаздиня.

— Ну, сі курята. Ой, йой! Що то за курята?!

Піря і кости! Тримайте їх добре, бо з вітром полетять.

— То не купуй, коли тобі не до вподоби!

— На щож ви їх принесли до міста? На показ? На показ? Нема чим хвалитися. То встид для порядної господині такі курята виносити на торг.

— Чогож ти хочеш від мене? Хіба силою тебе купувати? На що купуєш?

— На що купую? Я підгодую собі і потім заріжу. Ну, що вам дати?

— Вісім шісток.

— Вісім шісток?! Хіба разом з вами! Що ви собі так дорого рахуєте? Се піря чи лаби?

Жидівка виймає з кишені шість шісток, бере курята у запаску, притримує їх одною рукою, а другою дає селянці гроші. Селянка числить.

— Чи ти паршива Суро, здуріла, чи що? Мені вже давали сім шісток і пять ґрейцарів!

— Що я тому винна, що ти така дурна і не брала?

— Ти сама дурна, помийнице! Ади! Шість шісток дає! На! маєш свої гроші і віддай курята! Ще чого не бувало!

— А кількож ти хочеш?

— Казалаж я тобі, що вісім шісток.

— Ну, і як? Нічого не спустите? Се по якому? Як у великих панів: що їм заправлять, то платять?

— Спущу два ґрейцарі.

— А я наложу два ґрейцарі. На маєш!

Шість шісток все ще лежать на отвертій долоні селянки. До них докладає Жидівка два ґрейцарі. Пані стоїть з боку, усміхається і думає собі, коли люде почнуть числити на корони і сотики. За двацять літ не привикли і числять по давньому.

Селянка сердиться.

— Віддай курята! Ади, забрала курята, як свої, у запаску, і кепкує собі з християнина! По два ґрейцарі накидає!

— А ти по кілько спускаєш?

— Мені вільно, бо курята мої!

— Ну, і мені вільно, бо гроші мої. А я вам кажу, ґаздине, щоби я так щасливо до своїх дітей вернула, що сі курята не варті більше, біг-ме, що не варті. То, що я вам даю, ніхто вам не дасть. Аби я так щавливий день мала!

— Що за жидівська напасть на мене! Віддай курята, паршива! Раз кажу тобі!

— Та що ти все: „паршива тай паршива!" Яка мені ґаздиня зателепана! Від поросят прийде і не вміє з людьми по людськи говорити! Чи я в тебе хліба просила, аби ти мені так казала? Твої курята, а мої гроші. Тут нема жадної ласки.

— Та бо ти, Суро...

— Я не є ніяка Сура, я є Рухля! (Жидівка змінює голос на ласкавійший). Слухайте, ґаздинько, чого ми будемо перечитися? Докину вам ще три ґрейцарі, — на? маєте! Най страчу! Разом шісдесять пять ґрейцарів. Чекайте, порахуйте! Се корона, се шістка, а се пять — і будьте здорові!

— Гов, чекай! Ади, вже би йшла! Таж та пані, що он-там стоїть, давала мені цілу шістку більше. Може купить тепер?

— Тепер не купить, бо я вже купила. Бувайте здорові!

Селянка перечислює ще раз гроші, потім оглядається і бачить, що ЖЖидівка іде просто до пані, передає їй курята, бере від неї гроші і відходить.

— Прошу пані! — відзивається селянка.

— Що там?

— Коли ви взяли мої курята, додайте ви мені шістку!

— Яким правом? Адже я у вас не купила! Сім шісток дала я.

— Але я стратила.

— А мене то не обходить, коли ви такі дурні?! Адже я вам давала 75 ґрейцарів!

Пані хвилинку надумується, потім витягає десять сотиків і дає селянці.

— Пять ґрейцарів Жидівка заробила, а пять вам даю, щоби разом було так, як я перше вам давала. Але скажіть мені за те, чому Ви Жидам скорше і дешевше продасьте, як нашому християнинови?

— Бо Жиди ліпші на руку, се відома річ.

— Як ліпші на руку?

— Ведеться ліпше: чи худоба, чи кури... як їм продаш.

— Адже ми християне ліпше платимо?

— Та ліпше.

— І чомуж нам не продаєте? Ми не торгуємося, не ганьбимо.

— Та бо се, прошу пані, Жид уміє якось так на розум поговорити. Ти йому слово, він тобі два... А з панами делікатно, не можна нічого сказати, нема торгу.

— Адже ганьблять вас Жиди.

— Ну, тай ми їм не жалуємо. Так, знаєте, пані, якось веселійше. А перше діло, що ліпші на руку. Се, хоч кого спитайте, то вам те саме скаже.

— Коли так, то нехай вас зневажають далі! Майтесь гаразд!

— Дай боже здоровля!

ГОСТИННІСТЬ АРАБІВ.

Кождий чужинець знайде гостинність в домі Араба через три дні без жадного короводу чи питання, по упливі однак того часу господар може і запитатися незнакомого хто він є і з відки. Коли Трінера Гірке Вино як гість, по раз перший завитає до Вашого дому, Ви не повинні про нічого питатися до трех днів, бо в тім часі самі переконаєтеся, що се є. Трінера Гірке Вино є певним середником на жолудок. Коли терпите на брак апетиту, затвердження, біль голови, неспокійний сон і т. п. жолудкові забурення, вживайте Трінера Гірке Вино а сейчас поліпшиться Вам. Прочитайте, що Стефан Юрек, з Кетл Рівер, Мін., пише 15. грудня: „Трінера Гірке Вино є дуже добрим середником. Моя жена терпіла через три літа на біль голови і жадне лікарство її не помагало, тоді попробувала Трінера Гірке Вино і днесь вже цілком не терпить на біль голови". Зверніться до сусідного аптикаря або продавці лікарств по него та по Трінера Лінімент дуже помагаючий середник на ревматизм, невральґію, біль в кишках, захолодження, приморожения а також по Трінера Лагодитель кашлю. Коли не можете купити тих середників у Вашім сусідстві, пишіть по них до Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

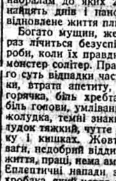

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ДОВГОЛІТНИЙ ЛІКАР Українець. Лічить спеціяльно застарілі недуги. По близші інформації удавайтеся або особисто або письменно до: Dr. N. I. ARDAN, 424 Pine Avenue, Niagara Falls, N. Y. 299

КОЛИ уже все завело і нема помочи, жадайте великий цінник Д. Врублевського гарантованих ліків на всі застарілі долегливости. Порада даром. Не тратьте надії і часу. Пишіть зараз до D. Wrublewskij, 178-180 Ave. C., New York, N. Y., Dept. 18-A.

НІКОЛИ НЕ ВІРИЛА В ОГОЛОШЕННЯ.

Кайн, Па. Пані Кашіерські з Гомер улиці, котра хорувала за сім літ і безнадійно очікувала смерти, росказує історію своєї хороби. „Повисше сім літ терпіла я на страшну пошесть, лічення котрої ніяк не мож було трафити. Жадний лікар неміг мені помочи, вони забрали мої гроші а для мене осталося лишень терпіння і на дальше. Піддавалась я операції за операцією. Життя було лишень мукою для мене і я молилася, щоби скоро вмерти і освободитися від мук. Я ніколи не вірила в ґазетярські оголошення і ніколи не зважала на оголошувані лікарства в часописах, котрі я читала.

Одного дня однак побачила я оголошення, котре звернуло мою увагу, в котрім була описана хороба подібна моїй. Се так було ясно, що я післала свого мужа до Пітсбурга. Можете представити собі моє велике здивованнє, коли причина мойого терпіння, 38 фітів довгий солітер, був викинений з мене за посередництвом тої медицини. Від сего часу дякувала я міліон разів за день в котрім я знайшла своє щасте в часописи, бо днесь знаходжуся на дорозі цілковитого вилічення і набралам до яких 20 фунтів за пятнайцять днів і панково почуваю, що відновлене життя пливе в моїх жилах.

Богато мущин, женщин і дітий нераз лічиться безуспішно на инші хороби, коли їх правдива слабість є сей монстер солітер. Правдиві познаки його суть відпадки частями, похожі знаки, втрата апетиту, обложений язик, горячка, біль хребта і міг, завороти, біль голови, умлівання від порожного жолудка, темні знаки під очима. Жолудок тяжкий, чутте овзання в жолудку і кишках. Жовта шкіра, утрата ваги, недобрий віддих. Нема охоти до життя, праці, нема амбіції, все лінивий. Еплептичні напади знані як причина хробака, який нераз доростає 50 фітів. Солітер повзучий до гортанки, може вдусити свою жертву. Позбудьтеся його заким незапізно. Замовіть лікарство Laktan днесь, яке вишлеся Вам по одержанню $10.48 через Laxal Med. Co., 448 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa. Laxtan є нешкідливий, не продається по аптиках. Подайте вік. Заасекурувати пакунок додайте 25 ц.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th St., New York City
Telephone: Orchard 2568

ВІДРОДЖЕННЯ

роман Льва Толстого, переклав Вас. Щурович, з портретом автора і з передмовою перекладчика. Друге, виправлене, в текстовою реставрацією з Боднарського зрівняне видання. Три частини в двох томах.
Брош. $2.25, опр. $2.75.
Замовлення посилайте до:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.